

21.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O
POTVRĐIVANJU EVROPSKE KONVENCIJE O ZAŠTITI ŽIVOTINJA U
MEĐUNARODNOM PREVOZU

Proglašavam **Zakon o potvrđivanju Evropske konvencije o zaštiti životinja u međunarodnom prevozu**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 27. aprila 2017. godine.

Broj: 01-449/2

Podgorica, 08.05.2017. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Petoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2017. godini, dana 27. aprila 2017. godine, donijela je

ZAKON
O POTVRĐIVANJU EVROPSKE KONVENCIJE O ZAŠTITI ŽIVOTINJA U
MEĐUNARODNOM PREVOZU

Član 1

Potvrđuje se Evropska konvencija o zaštiti životinja u međunarodnom prevozu, sačinjena u Kišinjevu 6. novembra 2003. godine, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2

Tekst Konvencije iz člana 1 ovog zakona u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorskom jeziku glasi:

European Convention for the Protection of Animals during International Transport (Revised)¹

Chişinău, 6.XI.2003

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

---

¹ The Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community entered into force on 1 December 2009. As a consequence, as from that date, any reference to the European Economic Community shall be read as the European Union.

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage;

Aware that every person has a moral obligation to respect all animals and to have due consideration for their capacity for suffering;

Motivated by the desire to safeguard the welfare of animals during transport;

Convinced that international transport is compatible with the welfare of the animals, provided that the requirements of animal welfare are met;

Considering, therefore, that where the welfare requirements of the animals cannot be met an alternative to the transport of live animals shall be implemented;

Considering, however, that in general, for reasons of animal welfare the period during which animals, including animals for slaughter, are transported should be reduced as far as possible;

Considering that loading and unloading are activities during which injuries and stress are most likely to occur;

Considering that progress in this respect may be achieved through the adoption of common provisions regarding the international transport of animals,

Have agreed as follows:

General principles

Article 1 – Definitions

- 1   "*International transport*" means any movement from one country to another, but excludes, however, journeys of less than 50 km and movements between member States of the European Community.
- 2   An "*authorised veterinarian*" means a veterinarian nominated by the competent authority.
- 3   "*Person responsible for the transport of the animals*" means the person with overall control over the organisation, carrying out and completion of the whole journey, regardless of whether duties are subcontracted to other parties during transport. Such a person is usually the person who plans, makes arrangements for and defines the conditions to be met by other parties.
- 4   "*Person in charge of the welfare of the animals*" means the person who has direct physical responsibility for the care of the animals during transport. Such a person may be the attendant or the driver of a vehicle if fulfilling the same role.
- 5   "*Container*" means any crate, box, receptacle or other rigid container used for the transport of animals which is not self-propelled and is not a part (whether detachable or not) of a means of transport.
- 6   "*Transporter*" means a natural or legal person transporting animals, either on his own account or for a third party.

Article 2 – Species

- 1 This Convention applies to the international transport of all vertebrate animals.
- 2 With the exception of Article 4, paragraph 1, and Article 9, paragraphs 1 and 2 a and c, the provisions of this Convention do not apply:
  - a where a single animal is accompanied by the person who is responsible for it during transport;
  - b to the transport of pet animals accompanying their owner if not for commercial purposes.

Article 3 – Application of the Convention

- 1 Each Party shall apply the provisions governing the international transport of animals contained in this Convention and be responsible for effective control and supervision.
- 2 Each Party shall take the necessary steps to ensure an effective system of training taking into account the provisions of the present Convention.
- 3 Each Party shall endeavour to apply the relevant provisions in this Convention to animals being transported within its territory.
- 4 The Parties shall provide mutual assistance in applying the provisions of the Convention, in particular by exchanging information, discussing interpretation and notifying problems.

Article 4 – Main principles of the Convention

- 1 Animals shall be transported in a way which safeguards their welfare, including health.
- 2 As far as possible, animals shall be transported without delay to their place of destination.
- 3 At control points, priority shall be given to consignments of animals.
- 4 Animals shall only be detained where this is strictly necessary for their welfare or for disease control purposes. If animals are detained, appropriate arrangements shall be made for their care and, where necessary, their unloading and accommodation.
- 5 Each Party shall take the necessary measures to avoid or reduce to a minimum the suffering of animals in cases where strikes or other unforeseeable circumstances impede the strict application of the provisions of this Convention in its territory. It will be guided for this purpose by the principles set out in this Convention.
- 6 Nothing in this Convention shall affect the implementation of other instruments concerning sanitary and veterinary control.
- 7 Nothing in this Convention shall affect the liberty of the Parties to adopt stricter measures for the protection of animals during international transport.

Article 5 – Authorisation of transporters

- 1 Each Party shall ensure that transporters transporting animals for commercial purposes are:
  - a registered in a manner enabling the competent authority to identify them rapidly in the event of failure to comply with the requirements of this Convention;
  - b covered by an authorisation valid for international transport granted by the competent authority of the Party in which the transporters are established.
- 2 Each Party shall ensure that the authorisation is granted to transporters who entrust the transport of animals only to personnel who have received proper training on the provisions of this Convention.
- 3 Each Party shall ensure that the above-mentioned authorisation may be suspended or withdrawn where the competent authorities that granted the authorisation are informed that the transporter has repeatedly or seriously violated the provisions of this Convention.
- 4 Where a Party has observed an infringement of this Convention by a transporter registered in another Party to this Convention, the former Party shall communicate details of the infringement observed to the latter.

Design and construction

Article 6 – Design and construction

- 1 Means of transport, containers and their fittings shall be constructed, maintained and operated so as to avoid injury and suffering and to ensure the safety of the animals during transport.
- 2 The means of transport or container shall be designed and constructed so as to provide animals with adequate space to stand in their natural position, except for poultry other than day-old chicks.
- 3 The means of transport or container shall be designed and constructed so as to ensure:
  - a sufficient clear space above the animals in their natural standing position for effective air circulation;
  - b air quality and quantity appropriate to the species transported can be maintained, in particular where animals are carried in a fully enclosed space.
- 4 Means of transport, containers, fittings, etc., shall be strong enough to contain the animals' weight, to prevent them escaping or falling out, to withstand stress due to movement and, where necessary, to contain partitions to protect animals from the motion of the means of transport. Fittings shall be designed for quick and easy operation.
- 5 Partitions shall be of rigid construction, strong enough to withstand the weight of animals being pushed against them and designed so that they do not impede air circulation.

- 6 The means of transport or containers shall be constructed and operated so as to protect animals against inclement weather and adverse changes in weather conditions. In particular, the external roof directly above the animals shall minimise absorption and conduction of solar heat.
- 7 The floor of the means of transport or container shall be anti-slip. Floors shall be designed, constructed and maintained to avoid discomfort, distress and injury to the animals and minimise leakage of urine and faeces. Materials used for floor construction shall be selected so as to minimise corrosion.
- 8 The means of transport or container shall be so designed and constructed as to provide access to the animals to allow them to be inspected, and if necessary watered, fed and cared for.
- 9 When animals need to be tied, appropriate equipment shall be provided in the means of transport.
- 10 Containers in which animals are transported shall be clearly and visibly marked to indicate the presence of live animals, with a sign indicating the top of the container.
- 11 Means of transport, containers and their fittings shall be designed and constructed to allow easy cleaning and disinfection.

Preparation for transport

Article 7 – Planning

- 1 For each journey, the person responsible for the transport of the animals shall be identified so that information on the organisation, carrying out and completion of the transport can be obtained at any time during the journey.
- 2 Where the intended journey time exceeds eight hours for the transport of domestic solipeds and domestic animals of the bovine, ovine, caprine and porcine species, the person responsible for the transport shall draw up a document specifying the arrangements foreseen for the journey and in particular the following details:
  - a identification of the transporter and means of transport;
  - b identification of the consignment and accompanying documents (animal species, number of animals, veterinary certificates);
  - c the place and country of departure, places of transfer, places where animals are to be unloaded and rested and the place and country of destination.
- 3 The person responsible for the transport shall ensure that the intended journey complies with the respective rules of the countries of departure, transit and destination.
- 4 The person in charge of the welfare of the animals shall immediately record in the document mentioned in paragraph 2 the times and places at which the animals transported have been fed, watered and rested during the journey. This document shall be made available to the competent authority upon request.

- 5 No animal shall be transported unless suitable provisions are made in advance by the person responsible for the transport to safeguard its welfare throughout the journey. Where appropriate, arrangements shall be made to provide water, feed and rest, and any necessary care during the journey and on arrival at the place of destination, and to that end, appropriate notification shall be given in advance.
- 6 To avoid any delay, consignments of animals shall be accompanied by appropriate documentation and, at posts where importation and transit formalities have to be completed, an appropriate person shall be notified as early as possible.
- 7 The person responsible for the transport shall ensure that responsibility for the welfare of the animals during transport is clearly defined, from the time of departure to arrival at the point of destination, including loading and unloading.

Article 8 – Attendants

- 1 In order to ensure the necessary care of the animals throughout the journey, consignments shall be accompanied by an attendant who is in charge of the welfare of the animals. The driver can perform the functions of attendant.
- 2 The attendant shall have received specific and appropriate training or have equivalent practical experience qualifying him/her to handle, transport and take care of animals, including in cases of emergency.
- 3 Exceptions to the provisions of paragraph 1 may be made in the following cases:
  - a where the person responsible for the transport of animals has appointed an agent to care for the animals at appropriate rest, water and feed points;
  - b where animals are transported in containers which are securely fastened, adequately ventilated and, where necessary, containing enough water and feed, in dispensers which cannot be tipped over, for a journey of twice the anticipated time.

Article 9 – Fitness for transport

- 1 No animal shall be transported unless it is fit for the intended journey.
- 2 Ill or injured animals shall not be considered fit for transport. However, this provision shall not apply to:
  - a slightly injured or ill animals whose transport would not cause additional suffering;
  - b animals transported for experimental or other scientific purposes approved by the relevant competent authority, if the illness or injury is part of the research programme;
  - c the transport of animals under veterinary supervision for or following emergency treatment.
- 3 Special care shall be taken with the transport of animals in advanced stages of pregnancy, those having recently given birth and very young animals:

- pregnant female mammals shall not be transported during a period at least equal to 10% of the length of gestation before giving birth, nor during at least one week after giving birth;
- very young mammals shall not be transported before the navel is completely healed.

If all necessary precautions have been taken, under veterinary advice and on a case-by-case basis, exception can be made by the competent authority for registered mares with a foal at foot going to the stallion after foaling.

- 4 Sedatives shall not be used unless strictly necessary to ensure the welfare of the animals and shall only be used following veterinary advice, in accordance with national legislation.

Article 10 – Inspection/Certificate

- 1 Before animals are loaded for international transport they shall be inspected by an authorised veterinarian of the country where the journey starts, who shall ensure that they are fit for the journey.
- 2 The authorised veterinarian shall issue a certificate which identifies the animals, states that they are fit for the intended journey and, where possible, records the registration number or, where appropriate, the name or other means of identifying the means of transport and the type of transport used.
- 3 In certain cases determined by agreement between the Parties concerned, the provisions of this article need not apply.

Article 11 – Rest, water and feed prior to loading

- 1 Animals shall be prepared for the intended journey, be accustomed to the feed to be provided and be able to use the delivery systems for water and feed. They shall be provided with water, feed and a rest period as appropriate.
- 2 In order to reduce the stress of transport, due regard shall be paid to the need of certain categories of animals, such as wild animals, to become acclimatised to the mode of transport prior to the proposed journey.
- 3 Mixing of animals that have not been raised together or are not accustomed to one another shall be avoided as far as possible.

Loading and unloading

Article 12 – Principles

- 1 Animals shall be loaded and unloaded in such a way as to ensure that they are not caused injury or suffering.
- 2 Animals shall be loaded so as to ensure that space allowances (floor area and height) and separation requirements are met in accordance with Article 17.
- 3 Animals shall be loaded as close as possible to the time of departure from the place of dispatch.

- 4 On arrival at their destination, the animals shall be unloaded as soon as possible, offered an adequate quantity of water and, if necessary, be fed and allowed to rest.

Article 13 – Equipment and procedures

- 1 Loading and unloading shall take place using a properly designed and constructed ramp, lift or loading bay except where animals are to be loaded and unloaded in purpose-built containers. Manual lifting is permissible if the animals are small enough, and even desirable in the case of young animals which might have difficulty in negotiating a ramp. All loading and unloading facilities shall be suitable for their purpose, stable and maintained in a good state of repair.
- 2 All ramps and surfaces on which animals walk shall be designed and maintained so as to prevent slipping and their slope shall be minimised as far as possible. Where their slope is steeper than 10°, they shall be fitted with a system, such as provided by foot battens, which ensures that the animals climb or go down without risks or difficulties. The equipment shall be provided with side barriers if necessary.
- 3 The interior of the transport unit shall be well-lit at loading so that the animals can see where they are going, depending upon the specific requirements of the species.
- 4 Animals shall be loaded only into a means of transport which has been thoroughly cleaned and, where appropriate, disinfected.
- 5 Goods which are being transported in the same means of transport as animals shall be positioned so that they do not cause injury, suffering or distress to the animals.
- 6 When containers loaded with animals are placed one on top of the other on the means of transport, the necessary precautions shall be taken to avoid urine and faeces falling on the animals placed underneath.

Article 14 – Handling

- 1 Animals shall be handled calmly and gently in order to reduce unrest and agitation to a minimum, and in order to protect the animals from avoidable pain, distress and injury.
- 2 Noise, harassment and the use of excessive force during loading and unloading shall be avoided. Animals shall not be struck, nor shall pressure be applied to any particularly sensitive part of the body. In particular, animals' tails shall not be crushed, twisted or broken and their eyes shall not be grasped. Animals shall not be punched or kicked.
- 3 Animals themselves shall not be suspended by mechanical means, lifted or dragged by the head, ears, horns, antlers, legs, tail or fleece, or in any other painful way.
- 4 Instruments intended for guiding animals shall be used on animals solely for that purpose. The use of instruments which administer electric shocks shall be avoided as far as possible. In any case, these instruments shall only be used for adult bovine animals and adult pigs which refuse to move, and only when they have room ahead of them in which to move. Shocks shall last no longer than one second, be adequately spaced, and shall only be applied to the muscles of the hindquarters. Shocks shall not be used repeatedly if the animal fails to respond.

- 5 Persons handling animals shall not use prods or other implements with pointed ends. Sticks or other implements intended for guiding animals shall only be used provided they can be applied to the body of an animal without causing it injury or suffering.

Article 15 – Separation

- 1 Animals shall be separated during transport where injury or suffering is likely to occur if they are mixed. This shall apply in particular to:
  - a animals of different species;
  - b animals hostile to each other;
  - c animals of significantly different sizes or ages;
  - d uncastrated adult males;
  - e tied and untied animals.
- 2 The provisions of paragraph 1 shall not apply where the animals have been raised in compatible groups, are accustomed to each other, where separation will cause distress or where females are accompanied by dependent young.

Transport practices

Article 16 – Floors and bedding

The floor surfaces of means of transport or containers shall be maintained so as to minimise the risk of slipping and leakage of urine and faeces. An appropriate bedding which absorbs urine and faeces and which provides an adequate resting material shall cover the floor of the means of transport or containers, unless an alternative method is used that provides at least the same advantages to the animals.

Article 17 – Space allowances (floor area and height)

- 1 Animals shall be provided with adequate space to stand in their natural position in the means of transport or container. Space to lie down at the same time shall be provided unless the technical protocol or special conditions for the protection of animals require otherwise.
A technical protocol, drawn up in accordance with Article 34 of this Convention, shall determine the minimum space allowances for animals.
- 2 To prevent injury by excessive movement, partitions shall be used to sub-divide large groups of animals or subdivide a pen which contains fewer animals than its normal capacity, which otherwise would have too much space.
- 3 Partitions shall be appropriate to the size and species of the animals, and shall be positioned, secured and maintained so as to prevent injury or suffering to the animals.

Article 18 – Tying of animals

When animals are tied, the ropes, the tethers or other means used shall be strong enough not to break during normal transport conditions, and long enough to allow the animals, if necessary, to lie down and to eat and drink. They shall be designed in such a way as to eliminate any danger of strangulation or injury. Animals shall not be tied by the horns, antlers, legs, nose-rings nor be transported having their legs tied together. Animals shall be tied only with devices allowing them to be quickly released.

Article 19 – Ventilation and temperature

- 1 Sufficient ventilation shall be provided to ensure that the needs of the animals are fully met, taking into account in particular the number and type of the animals to be transported and the expected weather conditions during the journey.
- 2 Containers shall be stowed in a way which does not impede their ventilation.
- 3 Where animals are to be transported in adverse conditions of temperature and humidity, suitable arrangements shall be taken to safeguard their welfare.

Article 20 – Water, feed and rest

- 1 During transport, animals shall be offered water, feed and the opportunity to rest as appropriate to their species and age, at suitable intervals.
- 2 A technical protocol, drawn up in accordance with Article 34 of this Convention, will determine the maximum travelling times and minimum watering and feeding intervals and resting periods.
- 3 Water and feed shall be of good quality and presented to the animals in a way which minimises contamination.

Article 21 – Females in lactation

Lactating females not accompanied by their offspring shall not be transported for long periods. However, where this is unavoidable, they shall be milked shortly before loading and at intervals of not more than twelve hours during the course of a journey.

Article 22 – Lighting

The means of transport shall be equipped with a means of lighting, fixed or portable, sufficient for general inspection of the animals and where this is necessary during transport and for watering and feeding.

Article 23 – Containers

- 1 During transport and handling, containers shall always be kept upright and severe jolts or shaking shall be minimised.
- 2 Containers shall be secured so as to prevent their displacement by the motion of the means of transport.

Article 24 – Care during transport

The person in charge of the welfare of the animals shall take every opportunity to check them and to administer, if necessary, the appropriate care.

Article 25 – Emergency and casualty care during transport

Animals that fall ill or are injured during transport shall receive first-aid care as soon as possible; if necessary, they shall be given appropriate veterinary treatment or be killed in a way which does not cause them any additional suffering.

Special provisions

Article 26 – Special provisions for transport by rail

- 1 Any railway wagon used in the transport of animals shall be marked to indicate the presence of live animals. Unless the animals are transported in containers, the inside walls of the railway wagon shall be of suitable material, completely smooth and fitted with rings or bars, at a suitable height, to which the animals may be attached.
- 2 Where they are not transported in individual boxes, solipeds shall be tied in such a way that they are all facing the same side of the railway wagon or tied facing each other. However, foals and unbroken animals shall not be tied.
- 3 Large animals shall be loaded in such a way as to allow an attendant to move between them.
- 4 When assembling trains and during all other movement of railway wagons every precaution shall be taken to avoid jolting a wagon containing animals.
- 5 Every opportunity shall be taken to check the animals, as provided for in Article 24 of this Convention, whenever the railway wagons stop or weather conditions change.

Article 27 – Special provisions for transport by road

- 1 Vehicles in which animals are transported shall be clearly and visibly marked to indicate the presence of live animals.
- 2 Vehicles shall be driven in a way which ensures smooth acceleration, deceleration and turning.
- 3 Vehicles shall carry suitable equipment for loading and unloading in compliance with Article 13 of this Convention.
- 4 Every opportunity shall be taken to check the animals in the vehicle, as provided for in Article 24 of this Convention, whenever the vehicle stops or weather conditions change.

Article 28 – Special provisions for transport by water (except roll-on/roll-off vessels)

- 1 So as to ensure that the welfare requirements of the animals transported are met, the competent authority of the country where loading takes place shall inspect before loading is allowed:
  - a purpose-built or converted livestock vessels;
  - b arrangements on other vessels where the animals are to be transported.

- 2   An alarm shall be fitted to detect any power failure in the forced ventilation system.

An adequate secondary source of power, clearly separated from the primary source, shall be provided to ensure that appropriate forced ventilation is maintained.
- 3   Animals shall not be transported on open decks unless in containers or other structures, giving adequate protection from sea water.
- 4   Where animals are walked on and off the vessel, suitable gangways, ramps and walkways shall be provided between the quayside and the vessel's livestock decks.
- 5   Loading and unloading of animals onto or off livestock vessels shall be supervised by an authorised veterinarian.
- 6   Animal accommodation, ramps and passageways shall be adequately lit at loading and unloading so that the animals can see where they are going, depending upon the specific requirements of the species.
- 7   All pens, stalls and containers shall be directly accessible for both the animals and attendants.
- 8   Passageways for animals shall be appropriate for the species to be transported, in particular they shall not have sharp edges, and sharp corners and protrusions shall be minimised.
- 9   All parts of the vessel where animals are accommodated shall be provided with facilities which ensure effective drainage and shall be kept in a good sanitary condition.
- 10   Supplies of clean fresh water, wholesome feed and appropriate bedding, sufficient for the animals' needs and considering the length of the sea journey, shall be carried on the vessel.
- 11   Reserve supplies of water, and in the case of long journeys, feed and bedding for the animals shall be carried in case of unforeseen delays.
- 12   Supplies of feed and bedding shall be stored so as to ensure that they are kept in a dry state, and protected from the weather and the sea. The storage of feed and bedding shall not interfere with ventilation, lighting and drainage systems, or passageways.
- 13   Drinking and feeding equipment appropriate to the number, size and species of the animals shall be provided.
- 14   Provisions shall be made for isolating animals which become ill or injured during the journey.
- 15   In case of emergency, it shall be possible to kill an animal in accordance with the provisions laid down in Article 25 of this Convention. To that end, a means of killing suitable to the species shall be available.

Article 29 – Special provisions for transport in road vehicles or rail wagons on roll-on/ roll-off vessels

- 1 Where animals are transported in road vehicles or rail wagons on board roll-on/roll-off vessels, especially in the enclosed decks, special care shall be taken to ensure that sufficient ventilation is provided for the animals throughout the journey. Road vehicles and rail wagons shall be stowed so that the animals obtain maximum benefit from fresh air inlets.
- 2 The person in charge of the welfare of the animals shall have access to them so that they can be inspected and, if necessary, cared for, watered and fed during the journey.
- 3 Road vehicles, rail wagons and containers shall be equipped with a sufficient number of adequately designed, positioned and maintained securing points enabling them to be securely fastened to the vessel. Road vehicles, rail wagons and containers shall be secured to the ship before the start of the sea journey to prevent them being displaced by the motion of the vessel.
- 4 Road vehicles and rail wagons containing animals shall only be transported on the open deck of a vessel in a position that provides adequate protection from sea water, taking account of the protection which the road vehicle or rail wagon itself provides.
- 5 An alarm shall be fitted to detect any power failure in the forced ventilation system of the vessel. An adequate secondary source of power shall be provided to ensure that appropriate forced ventilation is maintained.
- 6 Arrangements shall be made to supply the animals with fresh water and feed in case of unforeseen delays or if otherwise necessary.
- 7 In case of emergency, if transport lasts more than two hours, it shall be possible to kill an animal in accordance with the provisions laid down in Article 25 of this Convention. To that end, a means of killing suitable to the species shall be available.

Article 30 – Special provisions for transport by air

- 1 No animals shall be transported in conditions where air quality, temperature and pressure cannot be maintained within an appropriate range during the entire journey.
- 2 The commander shall be advised of the species, location and quantity of all live animals aboard the aircraft, together with any action required. For animals in accessible cargo compartments, the commander shall be notified of any irregularity relating to the animals as soon as possible.
- 3 Animals shall be loaded in the aircraft as close as possible to the aircraft's planned time of departure.
- 4 Drugs shall only be used when a specific problem exists and shall be administered by a veterinarian or by another competent person who has been instructed in their use. The commander shall be informed as soon as possible of any drugs administered in flight.
- 5 In the case of emergency and where an attendant has access to the animals, in accordance with Article 25 of this Convention, a means of sedation and/or

euthanasia, suitable to the species, shall be available and only used with the agreement of the commander.

- 6 The attendant shall be briefed on the in-flight communication procedure prior to flight departure and be able to effectively communicate with the crew.

Multilateral consultations

Article 31 – Multilateral consultations

- 1 The Parties shall, within five years from the entry into force of this Convention and every five years thereafter, or more frequently if a majority of the Parties should so request, hold multilateral consultations within the Council of Europe.
- 2 These consultations shall take place at meetings convened by the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 Each Party shall have the right to appoint one or more representatives to participate in these consultations. The Parties shall communicate the name(s) of their representative(s) to the Secretary General of the Council of Europe at least one month before each meeting. Each Party shall have the right to vote. Each State which is Party to the Convention shall have one vote.
- 4 Within the areas of its competence, the European Community, on becoming Party to the Convention, shall exercise its right to vote with a number of votes equal to the number of its member States which are Parties to this Convention; the European Community shall not exercise its right to vote in cases where the member States concerned exercise theirs, and conversely.
- 5 The Parties may seek the advice of experts. They may, on their own initiative or at the request of the body concerned, invite any international or national, governmental or non-governmental body technically qualified in the fields covered by this Convention to be represented by an observer at one or part of one of its consultations. The decision to invite such experts or bodies shall be taken by a majority of two-third of the votes cast.
- 6 After each consultation, the Parties shall submit to the Committee of Ministers of the Council of Europe a report on the consultation and the functioning of the Convention.
- 7 Subject to the provisions of this Convention, the Parties shall draw up the rules of procedure for the consultations.

Article 32 – Functions of multilateral consultations

Within the framework of multilateral consultations, the Parties shall be responsible for following the application of this Convention. They may in particular:

- a prepare technical protocols to this Convention in accordance with the provisions of Article 34;
- b suggest any necessary modifications to this Convention and examine those proposed in accordance with the provisions of Article 35;
- c examine, at the request of one or more Parties, questions concerning the interpretation of this Convention;

- d make recommendations to the Committee of Ministers concerning States to be invited to accede to this Convention.

Technical protocols

Article 33 – Object

The Parties shall adopt technical protocols to this Convention concerning space allowances (Article 17) and water, feed and rest (Article 20). They may also adopt other technical protocols with a view to establishing technical norms for the implementation of the provisions contained in this Convention.

Article 34 – Adoption and entry into force

- 1 A technical protocol shall be adopted by a two-thirds majority of the votes cast, and then forwarded to the Committee of Ministers for approval. After its approval, this text shall be forwarded to the Parties for acceptance.
- 2 A technical protocol shall enter into force, in respect of those Parties which have accepted it, on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three Parties, including at least two member States of the Council of Europe, have informed the Secretary General that they have accepted it. In respect of any Party which subsequently accepts it, the protocol shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which that Party has informed the Secretary General of its acceptance.
- 3 For the purpose of preparing technical protocols, the Parties shall follow developments in scientific research and new methods in animal transport.

Article 35 – Amendments

- 1 Any amendment to a technical protocol to this Convention, proposed by a Party or by the Committee of Ministers, shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, to the European Community and to any non-member State which has acceded to, or has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 38.
- 2 Any amendment proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined not less than six months after the date of forwarding by the Secretary General at a multilateral consultation, where it may be adopted by a two-thirds majority of the Parties. The text adopted shall be forwarded to the Parties.
- 3 On the first day of the month following the expiration of a period of eighteen months after its adoption by the multilateral consultation, unless more than one-third of the Parties have notified objections, any amendment shall enter into force for those Parties which have not notified objections.

Settlement of disputes

Article 36 – Settlement of disputes

- 1 In case of a dispute regarding the interpretation or the application of the provisions of this Convention, the competent authorities of the Parties concerned shall consult with each other. Each Party shall communicate to the Secretary General of the Council of Europe the names and addresses of their competent authorities.
- 2 If the dispute has not been settled by this means, it shall, at the request of one or other of the parties to the dispute, be referred to arbitration. Each party shall nominate an arbitrator and the two arbitrators shall nominate a referee. If one of the two parties to the dispute has not nominated its arbitrator within the three months following the request for arbitration, he shall be nominated at the request of the other party to the dispute by the President of the European Court of Human Rights. If the latter is a national of one of the parties to the dispute, this duty shall be carried out by the Vice-President of the Court or, if the Vice-President is a national of one of the parties to the dispute, by the most senior judge of the Court not being a national of one of the parties to the dispute. The same procedure shall be observed if the arbitrators cannot agree on the choice of referee.

In the event of a dispute between two Parties, one of which is a member State of the European Community, the latter itself being a Party, the other Party shall address the request for arbitration both to the member State and to the Community, which jointly shall notify it, within three months of receipt of the request, whether the member State or the Community, or the member State and the Community jointly, shall be party to the dispute. In the absence of such notification within the said time limit, the member State and the Community shall be considered as being one and the same party to the dispute for the purposes of the application of the provisions governing the constitution and procedure of the arbitration tribunal. The same shall apply when the member State and the Community jointly present themselves as party to the dispute.

- 3 The arbitration tribunal shall lay down its own procedure. Its decisions shall be taken by majority vote. Its award, which shall be based on this Convention, shall be final.
- 4 The procedure for the settlement of disputes shall not apply to disputes relating to questions within the competence of the European Community or to the definition of the scope of that competence between Parties which are members of the European Community or between such members and the Community.

Final clauses

Article 37 – Signature, ratification, acceptance, approval

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and the European Community. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 No State Party to the European Convention on the Protection of Animals during International Transport, opened for signature in Paris on 13 December 1968, may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval unless it has already denounced the said Convention or denounces it simultaneously.

- 3 This Convention shall enter into force six months after the date on which four States have expressed their consent to be bound by this Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraphs.
- 4 Whenever, in application of the preceding two paragraphs, the denunciation of the Convention of 13 December 1968 would not become effective simultaneously with the entry into force of this Convention, a Contracting State or the European Community may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it will continue to apply the Convention of 13 December 1968 until the entry into force of this Convention.
- 5 In respect of any signatory State or the European Community which subsequently expresses its consent to be bound by it, this Convention shall enter into force six months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 38 – Accession of non-member States

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any other non-member State of the Council to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.
- 2 In respect of any acceding State, this Convention shall enter into force six months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 39 – Territorial clause

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.
- 2 Any State or the European Community may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory this Convention shall enter into force six months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 40 – Denunciation

- 1 Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective six months following the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 41 – Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the European Community and any State which has acceded or has been invited to accede to this Convention of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 37 and 38;
- d any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Chişinău, this 6th day of November 2003, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

EVROPSKA KONVENCIJA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA U MEĐUNARODNOM PREVOZU

(izmijenjena verzija)*

Kišinjev, 6. XI 2003

Države članice Savjeta Evrope, potpisnice ove konvencije,

Uzimajući u obzir da je cilj Savjeta Evrope da ostvari veće jedinstvo među svojim članicama kako bi se očuvali i ostvarli ideali i načela koji su njihova zajednička baština;

Svjesni da svako lice ima moralnu obavezu da poštuje sve životinje i da adekvatno uzme u obzir njihovu sposobnost patnje;

Vođeni željom da se zaštiti dobrobit životinja tokom prevoza;

Uvjereni da je međunarodni prevoz životinja kompatibilan sa njihovom dobrobiti, pod uslovom da su ispunjeni zahtjevi u pogledu dobrobiti životinja;

Smatrajući da se u slučajevima gdje zahtjevi u pogledu dobrobiti životinja ne mogu biti ispunjeni mora obezbijediti alternativa prevozu živih životinja;

Smatrajući da, generalno, za potrebe dobrobiti životinja trajanje perioda tokom kojeg se životinje, uključujući i životinje za klanje, prevoze mora smanjiti na najmanju moguću mjeru;

---

* Lisabonski ugovor kojim se vrši izmjena i dopuna Ugovora o Evropskoj uniji i Ugovora o osnivanju Evropske zajednice stupio je na snagu 1. decembra 2009. godine. Shodno tome, od tog datuma, sva pozivanja na Evropsku ekonomsku zajednicu smatraju se pozivanjem na Evropsku uniju.

Smatrajući utovar i istovar aktivnostima tokom kojih postoji najveća vjerovatnoća povreda i stresa;

Smatrajući da se napredak u ovoj oblasti može postići usvajanjem zajedničkih odredbi u oblasti međunarodnog prevoza životinja,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Opšta načela

Član 1 – Značenja izraza

- 1 „*međunarodni prevoz*“ znači svako kretanje iz jedne zemlje u drugu, ali ne obuhvata putovanja kraća od 50 km i kretanja između država članica Evropske zajednice.
- 2 „*ovlašćeni veterinar*“ znači veterinar kojeg imenuje nadležni organ.
- 3 „*lice odgovorno za prevoz životinja*“ znači lice koje ima kontrolu nad kompletnom organizacijom, obavljanjem i završetkom cijelog putovanja, bez obzira na to da li se ove dužnosti podugovaraju nekim drugim licima tokom prevoza. To lice je obično lice koje planira, organizuje i definiše uslove koje druga lica treba da ispune.
- 4 „*lice zaduženo za dobrobit životinja*“ znači lice koje ima direktnu fizičku odgovornost za brigu prema životinjama tokom prevoza. To lice može biti pratilac ili vozač prevoznog sredstva ukoliko vrši tu ulogu.
- 5 „*kontejner*“ znači svaki kavez, kutija, posuda ili drugi kontejner od čvrstog materijala koji se koristi za prevoz životinja koji nema sopstveni pogon i koji nije dio prevoznog sredstva (bez obzira na to da li se može rastavljati ili ne).
- 6 „*prevoznik*“ znači fizičko ili pravno lice koje prevozi životinje, bilo za svoj račun ili za treće lice.

Član 2 – Vrste

- 1 Ova konvencija se primjenjuje na međunarodni prevoz svih životinja kičmenjaka.
- 2 Osim člana 4, stav 1 i člana 9 stavovi 1 i 2a i c, odredbe ove konvencije ne primjenjuju se na:
  - a situacije u kojima jednu životinju prati lice koje je odgovorno za nju tokom prevoza;
  - b na prevoz kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika, ukoliko je prevoz za nekomercijalne svrhe.

Član 3 – Primjena konvencije

- 1 Svaka potpisnica primjenjuje odredbe kojima se reguliše međunarodni prevoz životinja sadržane u ovoj konvenciji i odgovorne su za efikasnu kontrolu i nadzor.
- 2 Svaka potpisnica preduzima korake potrebne da se obezbijedi efikasan sistem obuke uzimajući u obzir odredbe ove konvencije.

- 3 Svaka potpisnica teži primjenjivanju relevantnih odredbi ove konvencije na životinje koje se prevoze na njenoj teritoriji.
- 4 Potpisnice pružaju međusobnu pomoć u primjeni odredbi Konvencije, naročito kroz razmjenu informacija, razmatranja tumačenja i obavještanje o problemima.

Član 4 – Glavna načela konvencije

- 1 Životinje se prevoze na način kojim se štiti njihova dobrobit, uključujući i zdravlje.
- 2 U mjeri u kojoj je to moguće, životinje se prevoze bez kašnjenja do svog odredišta.
- 3 Na kontrolnim punktovima prioritet se daje pošiljkama životinja.
- 4 Životinje se zadržavaju samo u slučajevima gdje je to neophodno isključivo radi njihove dobrobiti ili za potrebe suzbijanja bolesti. Ukoliko se životinje zadržavaju, obezbjeđuje se pružanje odgovarajuće njege i, gdje je to neophodno, njihov istovar i smještaj.
- 5 Svaka potpisnica obezbjeđuje mjere potrebne da se izbjegne ili na najmanju moguću mjeru svede patnja životinja u slučajevima kada štrajkovi ili nepredviđene okolnosti ometaju striktnu primjenu odredbe ove Konvencije na njenoj teritoriji. Za ove potrebe, vodi se načelima navedenim u ovoj konvenciji.
- 6 Nijedan dio ove konvencije nema uticaja na primjenu drugih instrumenata koji se odnose na zdravstvenu i veterinarsku kontrolu.
- 7 Nijedan dio ove konvencije nema uticaja na slobodu potpisnica da usvajaju strožije mjere za zaštitu životinja tokom međunarodnog prevoza.

Član 5 – Izdavanje ovlašćenja za prevoznika

- 1 Svaka potpisnica obezbjeđuje da su prevoznici koji prevoze životinje za komercijalne potrebe:
  - a registrovani na način koji omogućava nadležnom organu da ih brzo identifikuje u slučaju neispunjavanja zahtjeva ove konvencije;
  - b obuhvaćeni važećim ovlašćenjem za međunarodni prevoz koji izdaje nadležni organ potpisnice u kojoj je prevoznik osnovan.
- 2 Svaka potpisnica obezbjeđuje da se ovlašćenje izdaje prevoznicima koji povjeravaju prevoz životinja samo zaposlenima koji su prošli odgovarajuću obuku o odredbama ove konvencije.
- 3 Svaka potpisnica obezbjeđuje da se iznad navedena ovlašćenja mogu suspendovati ili ukinuti u slučajevima kada nadležni organi koji su izdali ovlašćenje dobiju informaciju da je prevoznik više puta ili ozbiljno prekršio odredbe ove konvencije.
- 4 U slučajevima kada potpisnica zapazi kršenje ove konvencije od strane prevoznika registrovanog u drugoj zemlji potpisnici konvencije, ona detaljne informacije o zapaženom prekršaju dostavlja toj potpisnici.

Projektovanje i izrada

Član 6 – Projektovanje i izrada

- 1 Izrada, održavanje i korišćenje prevoznih sredstava, kontejnera i opreme mora biti takva da se izbjegne povreda i patnja i da se osigura bezbjednost životinja tokom prevoza.
- 2 Prevozna sredstva ili kontejner mora biti projektovan i izrađen na način kojim se životinjama obezbjeđuje adekvatan prostor za stajanje u prirodnom položaju, osim živine, sa izuzetkom jednodnevnih pilića.
- 3 Prevozna sredstva ili kontejneri moraju biti projektovani i izrađeni na način kojim se osigurava:
  - a dovoljno slobodnog prostora iznad životinja za stajanje u njihovom prirodnom položaju tako da se obezbijedi dobro strujanje vazduha;
  - b da se može održati kvalitet i količina vazduha adekvatna za vrstu koja se prevozi, naročito u slučajevima kada se životinje prevoze u potpuno zatvorenom prostoru.
- 4 Prevozna sredstva, kontejneri, oprema, itd. moraju biti dovoljno otporni da izdrže težinu životinja, da spriječi njihov bijeg ili ispadanje, da izdrži opterećenje tokom kretanja i gdje je to potrebno, da sadrži pregrade koje životinje štite od kretanja u prevoznom sredstvu. Oprema mora biti projektovana tako da obezbijedi brzo i lako rukovanje.
- 5 Pregrade moraju biti od čvrstog materijala, dovoljno jake da izdrže težinu životinja koje se na njih naslanjaju i projektovane tako da ne sprječavaju cirkulaciju vazduha.
- 6 Prevozna sredstva ili kontejneri moraju biti izrađeni i korišćeni tako da pružaju zaštitu životinjama od loših vremenskih uslova ili pogoršanja vremenskih uslova. Naročito spoljni krov direktno iznad životinja mora biti takav da u najmanjoj mogućoj mjeri apsorbira i provodi toplotu sunca.
- 7 Pod prevoznih sredstava ili kontejnera mora biti neklizajući. Podovi se moraju projektovati, izraditi i održavati na način kojim se izbjegava neprijatnost, patnja i povreda životinja i da se na najmanju moguću mjeru smanji oticanje urina i fecesa. Izbor materijala koji se koriste za izradu poda mora biti takav da se na najmanju moguću mjeru smanji korozija.
- 8 Prevozna sredstva ili kontejner moraju biti projektovani i izrađeni na način kojim se omogućava prilazak životinjama radi pregleda i, ukoliko je potrebno, radi davanja vode, hrane i pružanja njege.
- 9 Kada je potrebno vezivanje životinja, u prevoznom sredstvu se mora obezbijediti odgovarajuća oprema.
- 10 Kontejneri u kojima se životinje prevoze moraju biti jasno i vidno označeni da se u njima nalaze žive životinje, kao i znakom kojim se označava vrh kontejnera.
- 11 Prevozna sredstva, kontejneri i njihova oprema mora biti projektovana i izrađena tako da omogući lako čišćenje i dezinfekciju.

Priprema prevoza

Član 7 – Planiranje

- 1 Za svako putovanje, lice odgovorno za prevoz životinja mora biti identifikovano tako da se svaka informacija o organizovanju, realizaciji i završetku prevoza može dobiti u svakom trenutku tokom trajanja putovanja.
- 2 U slučajevima kada planirano vrijeme putovanja traje duže od 8 časova za prevoz domaćih kopitara i domaćih životinja – goveda, ovaca, koza i svinja – lice odgovorno za prevoz izrađuje dokument kojim se navodi predviđena organizacija putovanja, a naročito sljedeće informacije:
  - a identifikacioni podaci o prevozniku i prevoznom sredstvu;
  - b identifikacioni podaci o pošiljci i prateća dokumenata (vrsta životinje, broj životinja, veterinarski sertifikati);
  - c mjesto i zemlja otpreme, mjesto pretovara, mjesto gdje će se životinje istovariti i odmarati i mjesto i zemlja destinacije.
- 3 Lice odgovorno za prevoz mora da obezbijedi da planirano putovanje poštuje pravila države otpreme, provoza i destinacije.
- 4 Lice nadležno za dobrobit životinja bez odlaganja bilježi u dokument iz stava 2 vrijeme i mjesto na kojem su životinje u prevozu nahranjene, napojene i na kojem su odmarale tokom putovanja. Ovaj dokument se na zahtjev dostavlja nadležnom organu.
- 5 Nijedna životinja se ne smije prevoziti ukoliko lice odgovorno za transport nije unaprijed na odgovarajući način obezbijedilo zaštitu dobrobiti tokom cijelog putovanja. Gdje je to potrebno, organizovaće se obezbjeđivanje vode, hrane i odmora i pružanje svake neophodne njege tokom putovanja i nakon prispjeća na destinaciju, i u tom smislu, obavještenje se mora dostaviti unaprijed.
- 6 Kako bi se izbjeglo svako kašnjenje, pošiljke životinja mora pratiti odgovarajuća dokumentacija, a na mjestima gdje se završavaju formalne procedure uvoza i provoza, odgovarajuće lice mora biti unaprijed obaviješteno što je moguće prije.
- 7 Lice odgovorno za prevoz mora da obezbijedi da je odgovornost za dobrobit životinja tokom transporta jasno definisana, od vremena odlaska do dolaska na destinaciju, uključujući utovar i istovar.

Član 8 – Pratioci

- 1 Radi obezbjeđivanja neophodne njege životinja tokom cijelog putovanja, pošiljke prati pratilac koji je zadužen za dobrobit životinja. Vozač može vršiti funkciju pratioca.
- 2 Pratilac mora prethodno da prođe odgovarajuću obuku ili da ima ekvivalentno praktično iskustvo koje ga/je kvalifikuje za rad, prevoz i brigu o životinjama, uključujući i hitne slučajeve.
- 3 Izuzeci od odredbe stava 1 mogući su za sljedeće slučajeve:

- a kada je lice odgovorno za prevoz životinja imenovalo agenta koji vodi računa o životinjama na odgovarajućim mjestima gdje se životinje odmaraju, napajaju i hrane;
- b kada se životinje prevoze u konejnerima koji su čvrsto pričvršćeni, sa adekvatnom ventilacijom, i gdje je to neophodno, sa dovoljno vode i hrane u posudama koje se ne mogu prevrnuti, za putovanje dvostruko duže od očekivanog.

Član 9 – Sposobnost za prevoz

- 1 Nijedna životinja se ne smije prevoziti ukoliko nije sposobna za planirano putovanje.
- 2 Bolesne ili povrijeđene životinje ne smatraju se sposobnim za prevoz. Međutim, ova odredba se ne primjenjuje na:
  - a životinje sa lakim povredama ili bolesne životinje čiji prevoz ne izaziva dodatnu patnju;
  - b životinje koje se prevoze za potrebe eksperimenata ili druge naučne svrhe koje odobri nadležni organ ukoliko je bolest ili povreda dio istraživačkog programa;
  - c prevoz životinja pod veterinarskim nadzorom ili za pružanje hitnog liječenja.
- 3 Posebna pažnja se mora obratiti na prevoz životinja u poodmakloj fazi graviditeta, koje su se nedavno porodile i sasvim mlade životinje:
  - gravidne ženke sisara ne smiju se prevoziti tokom perioda koji je jednak 10% trajanja gestacije prije porođaja, niti tokom najmanje nedjelju dana nakon porođaja;
  - veoma mladi sisari ne smiju se prevoziti prije potpunog zarastanja pupka.

Ukoliko su preduzete sve mjere predostrožnosti, na savjet veterinara i od slučaja do slučaja, nadležni organ može napraviti izuzetak za registrovane kobile sa ždrebetom koje ide pastuvu nakon ždrebljenja.
- 4 Sedativi se ne smiju koristiti ukoliko to nije neophodno isključivo radi obezbjeđivanja dobrobiti životinja i koriste se samo na savjet veterinara, u skladu sa nacionalnim propisima.

Član 10 – Pregled/sertifikat

- 1 Prije utovara radi međunarodnog prevoza, životinje mora pregledati ovlašćeni veterinar zemlje u kojoj putovanje počinje, koji se mora uvjeriti da su životinje sposobne za putovanje.
- 2 Ovlašćeni veterinar izdaje sertifikat kojim se identifikuju životinje, navodi da su sposobne da putuju i, gdje god je to moguće, registarski broj ili, gdje je to potrebno, naziv ili drugo sredstvo identifikovanja prevoznog sredstva i vrste prevoza.
- 3 U određenim slučajevima utvrđenim dogovorom između zainteresovanih potpisnika, odredbe ovog člana ne moraju da se primjenjuju.

Član 11 – Odmor, pojenje i hranjenje prije utovara

- 1 Životinje se moraju pripremiti za planirano putovanje, biti naviknute na hranu koja će im se dati i sposobne da koriste sisteme za pojenje i hranjenje. Mora im se obezbijediti voda, hrana i vrijeme za odmor po potrebi.
- 2 Radi smanjivanja stresa od prevoza, mora se obratiti adekvatna pažnja potrebama određenih kategorija životinja - kao što su divlje životinje - da se prilagode načinu prevoza prije predloženog putovanja.
- 3 Miješanje životinja koje nijesu odgajane zajedno ili koje nijesu naviknute jedna na drugu mora se izbjegavati u najvećoj mogućoj mjeri.

Utovar i istovar

Član 12 – Načela

- 1 Životinje se utovaruju i istovaruju na način kojim se obezbjeđuje da im se ne nanosi povreda ili patnja.
- 2 Životinje se utovaruju tako da im se obezbijedi da su zahtjevi po pitanju dodijeljenog prostora (površina i visina) i zahtjevi po pitanju odvajanja ispunjeni u skladu sa članom 17.
- 3 Životinje se utovaruju što je moguće bliže vremenu polaska sa mjesta otpreme.
- 4 Nakon dolaska na destinaciju, životinje se moraju što je moguće prije istovariti, dati im se odgovarajuća količina vode i, ukoliko je potrebno, hrana i odmor.

Član 13 – Oprema i postupci

- 1 Utovar i istovar se odvija pomoću adekvatno projektovane i izrađene rampe, elevatora ili platforme osim u slučajevima kada se životinje utovaruju i istovaruju u namjenskim kontejnerima. Ručno podizanje je dozvoljeno ukoliko su životinje dovoljno male, i čak poželjno u slučaju mladih životinja koje bi imale teškoća u prelasku rampe. Sva sredstva za utovar i istovar moraju odgovarati svojoj namjeni, biti stabilna i u ispravnom stanju.
- 2 Sve rampe i površine po kojima životinje hodaju moraju biti projektovane i održavane tako da se spriječi klizanje, a nagib se mora smanjiti na najmanju moguću mjeru. U slučaju da je nagib veći od 10%, moraju biti opremljene sistemom kao što su prečke kojima se obezbjeđuje penjanje i silazak životinja bez rizika ili teškoća. Oprema mora imati bočne barijere ukoliko je to neophodno.
- 3 Unutrašnjost prevozne jedinice mora biti dobro osvijetljena tako da životinje mogu da vide kuda idu, zavisno od posebnih potreba vrste životinja.
- 4 Životinje se utovaruju samo u prevozno sredstvo koje je temeljno očišćeno i, gdje je to potrebno, dezinfikovano.
- 5 Roba koja se prevozi u istom prevoznom sredstvu sa životinjama mora se postaviti tako da ne izazove povredu, patnju ili stres životinja.

- 6 Kada se kontejneri sa životinjama stavljaju jedan na drugi na prevoznom sredstvu, moraju se preduzeti odgovarajuće mjere predostrožnosti kako bi se izbjeglo da urin i feces pada na životinje smještene ispod.

Član 14 – Manipulacija

- 1 Manipulacija životinja obavlja se polako i nježno kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjila uznemirenost i razdraženost i da bi se životinje zaštitile od bola, patnje i povrede koje je moguće izbjeći.
- 2 Buka, maltretiranje i upotreba prekomjerne sile tokom utovara i istovara se mora izbjegavati. Životinje se ne smiju udarati, niti se vršiti pritisak na bilo koji posebno osjetljiv dio tijela. Naročito se ne smije gaziti, uvrutati ili lomiti njihov rep, i ne smiju se hvatati za oči. Životinje se ne smiju udarati niti šutirati.
- 3 Same životinje se ne smiju sputavati bilo kakvim mehaničkim sredstvima, podizati ili vući za uši, rogove, noge, rep ili krzno, niti na bilo koji drugi način koji izaziva bol.
- 4 Sredstva namijenjena vođenju životinja se moraju koristiti na životinjama isključivo za tu svrhu. Upotreba sredstava kojima se nanose elektrošokovi se mora izbjegavati u najvećoj mogućoj mjeri. U svakom slučaju, ta sredstva se mogu koristiti samo na odrasla goveda i odrasle svinje koje odbijaju kretanje i samo ako ispred sebe imaju prostora za kretanje. Šokovi ne smiju trajati duže od jedne sekunde, uz adekvatan razmak i primjenjuju se samo na mišiće zadnjice. Šokovi se ne smiju ponavljati ukoliko životinja i dalje ne reaguje.
- 5 Lica koja manipulišu životinjama ne smiju koristiti sonde niti druga sredstva sa zašiljenim krajem. Štapovi ili druga sredstva namijenjena vođenju životinja mogu se koristiti samo ukoliko se mogu upotrijebiti na tijelu životinje bez izazivanja povreda ili patnje.

Član 15 – Odvajanje

- 1 Životinje se odvajaju tokom prevoza kada postoji vjerovatnoća od povrede ili patnje u slučaju njihovog miješanja. Ovo se posebno primjenjuje na:
  - a životinje koje pripadaju različitim vrstama;
  - b životinje koje su neprijateljski nastrojene jedne prema drugima;
  - c životinje značajno različitih veličina ili starosti;
  - d nekastrirane odrasle mužjake;
  - e vezane i nevezane životinje.
- 2 Odredbe stava 1 se ne primjenjuju ako su životinje držane i uzgajane u kompatibilnim grupama, naviknute jedne na druge, gdje bi odvajanje izazvalo patnju ili kada su ženke u pratnji mladunaca koji zavise od njih.

Postupci prevoza

Član 16 – Podovi i prostirke

Površine podova u prevoznim sredstvima ili kontejnerima moraju se održavati na način koji na najmanju moguću mjeru svodi rizik od proklizavanja i isticanja urina i fecesa. Odgovarajuća prostirka koja apsorbira urin i fekalije i koja pruža odgovarajući materijal za odmor mora pokrivati pod prevoznog sredstva ili kontejnera, osim u slučaju da se koristi alternativno rješenje koje pruža najmanje jednake pogodnosti životinjama.

Član 17 – Dodijeljeni prostor (površina poda i visina)

- 1 Životinjama se mora dati odgovarajući prostor da u njemu stoje u svojem prirodnom položaju u prevoznom sredstvu ili kontejneru. Istovremeno se mora obezbijediti prostor za ležanje osim u slučaju da tehnički protokol ili posebni uslovi zaštite životinja zahtijevaju drugačije.

Tehnički protokol, izrađen u skladu sa članom 34 ove konvencije, mora utvrditi minimalni dodijeljeni prostor za životinje.

- 2 Radi sprječavanja povreda preširokim krugom kretanja, koriste se pregrade koje razdjeljuju velike grupe životinja ili prostor koji sadrži manji broj životinja od njegovog uobičajenog kapaciteta, koje bi u suprotnom imale previše prostora.
- 3 Pregrade moraju odgovarati veličini i vrsti životinja i moraju se postaviti, pričvrstiti i održavati na način koji sprječava povređivanje ili patnju životinja.

Član 18 – Vezivanje životinja

Prilikom vezivanja životinja, kanapi, užad za sapinjanje ili druga sredstva koja se koriste moraju biti dovoljno izdržljiva da ne puknu tokom uobičajenih uslova prevoza i dovoljno duga da omoguće životinjama, ukoliko je to potrebno, da legnu, jedu i piju. Treba da budu izrađena tako da se eliminiše svaka opasnost od davljenja ili povrede. Životinje se ne smiju vezivati za rogove, noge, nosni prsten, niti se prevoziti sa nogama privezanim zajedno. Životinje se vezuju samo sredstvima koja omogućavaju njihovo brzo oslobađanje.

Član 19 – Ventilacija i temperatura

- 1 Obezbeđuje se adekvatna ventilacija kako bi se osiguralo da su potrebe životinja u potpunosti ispunjene, uzimajući u obzir naročito broj i vrstu životinja koje se prevoze i očekivane vremenske uslove tokom putovanja.
- 2 Kontejneri se moraju slagati na način kojim se ne sprječava njihova ventilacija.
- 3 U slučajevima kada se životinje prevoze u lošim vremenskim uslovima u smislu temperature i vlažnosti, treba preduzeti odgovarajuće mjere da se zaštiti njihova dobrobit.

Član 20 – Voda, hrana i odmor

- 1 Tokom prevoza, životinjama se mora ponuditi voda, hrana i mogućnost odmora u skladu sa vrstom i starosti, u odgovarajućim vremenskim intervalima.

- 2 Tehnički protokol, izrađen u skladu sa članom 34 ove konvencije, utvrđuje maksimalno trajanje putovanja i minimum vremenskih intervala za napajanje i hranjenje i trajanje perioda odmora.
- 3 Voda i hrana mora biti dobrog kvaliteta i pružena životinjama na način kojim se na najmanju moguću mjeru svodi kontaminacija.

Član 21 – Ženke u laktaciji

Prevoz ženki u laktaciji koje nijesu u pratnji mladunaca ne smiju trajati dugo. Međutim, u slučajevima gdje je to neizbježno, moraju se pomesti prije utovara i u vremenskim intervalima ne dužim od dvanaest časova tokom trajanja putovanja.

Član 22 – Osvjetljenje

Prevozna sredstva moraju biti opremljena osvjetljenjem, fiksnim ili pokretnim, dovoljnim za opšti pregled životinja i gdje je to potrebno tokom prevoza, za pojenje i hranjenje.

Član 23 – Kontejneri

- 1 Tokom prevoza i manipulacije, kontejneri moraju uvijek biti u uspravnom položaju i moraju se na najmanju mjeru svesti jaki udari ili tresenje.
- 2 Kontejneri moraju biti pričvršćeni na način koji sprječava njihovo pomjeranje iz položaja kretanjem prevoznog sredstva.

Član 24 – Briga tokom prevoza

Lice zaduženo za dobrobit životinja mora iskoristiti svaku priliku da ih provjeri i da im, po potrebi, pruži odgovarajuću brigu.

Član 25 – Hitna njega i zbrinjavanje tokom prevoza

Životinjama koje se razbole ili se povrijede tokom transporta mora biti pružena prva pomoć što je moguće prije; ukoliko je potrebno, mora im se pružiti odgovarajuća veterinarska intervencija ili se moraju usmrтити na način koji ne izaziva nikakvu dodatnu patnju.

Posebne odredbe

Član 26 – Posebne odredbe za prevoz željeznicom

- 1 Svaki vagon koji se koristi za prevoz životinja mora biti označen tako da se naznači prisustvo živih životinja. Ukoliko se životinje prevoze kontejnerima, unutrašnjost zidova vagona moraju biti od odgovarajućeg materijala, sasvim glatki, opremljeni alkama ili šipkama za privezivanje životinja, postavljenim na odgovarajućoj visini.
- 2 U slučaju da se ne prevoze u odvojenim boksovima, kopitari moraju biti privezani tako da su okrenuti u istu stranu vagona ili jedni naspram drugih. Međutim, mlade i nedresirane životinje se ne smiju vezivati.

- 3 Velike životinje moraju biti raspoređene tako da se pratiocu omogući slobodan prolaz između njih.
- 4 Prilikom sastavljanja kompozicija vozova i svakog drugog manevrisanja vagonima moraju se preduzeti sve mjere predostrožnosti kako bi se izbeglo grubo pristajanje uz vagone u kojima se prevoze životinje.
- 5 Mora se iskoristiti svaka prilika da se životinje provjere, kao što je predviđeno članom 24 ove konvencije, kadgod vagoni stoje ili se promijene vremenski uslovi.

Član 27 – Posebne odredbe za drumski prevoz

- 1 Vozila u kojima se prevoze životinje moraju biti vidno označena tako da naznačavaju prisustvo živih životinja.
- 2 Vozilima se mora upravljati na način koji osigurava postepeno ubrzavanje, usporavanje i okretanje.
- 3 Vozila moraju posjedovati odgovarajuću opremu za utovar i istovar u skladu sa članom 13 ove konvencije.
- 4 Mora se iskoristiti svaka prilika da se životinje provjere, kao što je predviđeno članom 24 ove konvencije, kadgod vozila stoje ili se promijene vremenski uslovi.

Član 28 – Posebne odredbe za prevoz vodenim putem (osim ro-ro plovila)

- 1 Da bi se obezbijedilo ispunjavanje zahtjeva dobrobiti životinja u prevozu, nadležni organ zemlje u kojoj se vrši utovar mora prije odobravanja utovara da provjeri:
  - a namjenski izrađena ili prilagođena plovila za prevoz životinja;
  - b uslove na drugim plovilima kojima se životinje prevoze.
- 2 Mora se ugraditi alarm koji detektuje svaki prekid napajanja električnom energijom u ventilacionom sistemu.

Mora se obezbijediti odgovarajući sekundarni izvor napajanja energijom, jasno odvojen od primarnog izvora, kako bi se obezbijedilo održavanje odgovarajuće ventilacije.
- 3 Životinje se ne smiju prevoziti na otvorenim palubama, osim u kontejnerima ili drugim objektima koji pružaju zadovoljavajuću zaštitu od morske vode.
- 4 U slučajevima kada se životinje dovode na i odvođe sa plovila, moraju se obezbijediti odgovarajuće platforme i rampe između pristaništa i palube plovila za prevoz životinja.
- 5 Utovar i istovar životinja na plovilo za prevoz životinja mora nadgledati ovlašćeni veterinar.
- 6 Prostor za smještaj životinja, rampe i prolazi moraju biti adekvatno osvijetljeni prilikom utovara i istovara tako da životinje mogu da vide kuda se kreću, zavisno od specifičnih potreba date vrste životinja.

- 7 Svi obori, štale i kontejneri moraju biti direktno dostupni i životinjama i pratiocima.
- 8 Prolazi za životinje moraju odgovarati vrsti koja se prevozi, a naročito ne smiju imati oštre ivice i čoškove, dok se izbočine moraju smanjiti na najmanju moguću mjeru.
- 9 Svi djelovi plovila na kojima su smještene životinje moraju biti obezbjeđeni opremom koja obezbjeđuje efikasnu drenažu i mora se održavati u dobrim sanitarnim uslovima.
- 10 Plovila moraju biti snabdjevena čistom svježom vodom za piće, ispravnom hranom i odgovarajućom prostirku u količinama dovoljnim za potrebe životinja i trajanje pomorskog putovanja.
- 11 Rezervne količine vode, a u slučaju dugih putovanja, hrane i prostirke za životinje moraju se obezbijediti za slučaj neplaniranih kašnjenja.
- 12 Zalihe hrane i prostirke moraju se skladištiti na način kojim se obezbjeđuje njihovo čuvanje na suvom i zaštita od vremenskih uslova i mora. Skladištenje hrane i prostirke ne smije ometati sisteme za ventilaciju, osvjetljenje ili oticanje, kao ni prolaze.
- 13 Mora biti obezbjeđena oprema za vodu i hranu koja odgovara broju, veličini i vrsti životinja.
- 14 Moraju se obezbijediti uslovi za izolaciju životinja koje se razbole ili povrijede tokom putovanja.
- 15 U hitnim slučajevima, moraju se obezbijediti uslovi za usmrćivanje životinja u skladu sa odredbama propisanim članom 25 ove konvencije. Za te potrebe, mora se obezbijediti sredstvo za usmrćivanje koje odgovara datoj vrsti životinja.

Član 29 – Posebne odredbe za prevoz u drumskim vozilima, željezničkim vagonima ili ro-ro plovilima

- 1 U slučajevima kada se životinje prevoze u drumskim vozilima, željezničkim vagonima ili ro-ro plovilima, posebno na zatvorenim palubama, mora se posebno voditi računa da se životinjama obezbijedi adekvatna ventilacija tokom trajanja putovanja. Drumska vozila i željeznički vagoni se moraju utovarati na način kojim se omogućava maksimalno iskorišćavanje ispusta za svjež vazduh.
- 2 Lice zaduženo za dobrobit životinja mora imati slobodan pristup do njih radi pregleda i ukoliko je potrebno, radi pružanja odgovarajuće njege, vode i hrane tokom trajanja putovanja.
- 3 Drumska vozila, vagoni i kontejneri moraju biti opremljeni dovoljnim brojem primjereno izrađenih, postavljenih i održavanih uređaja za pričvršćivanje kojima se bezbjedno vezuju za plovilo. Drumska vozila, vagoni i kontejneri moraju biti pričvršćeni za brod prije početka ploidbe kako bi se spriječilo njihovo pomjeranje zbog kretanja plovila.
- 4 Drumska vozila i vagoni sa životinjama mogu se prevoziti na otvorenoj palubi plovila samo u poziciji koja omogućava adekvatnu zaštitu od morske vode, uzimajući u obzir zaštitu koju pruža samo drumsko vozilo ili vagon.

- 5 Mora se ugraditi alarm koji detektuje svaki prekid napajanja električnom energijom u ventilacionom sistemu plovila. Mora se obezbijediti odgovarajući sekundarni izvor napajanja energijom kako bi se obezbijedilo održavanje odgovarajuće ventilacije.
- 6 Mora se obezbijediti snabdijevanje životinja svježom vodom i hranom u slučaju nepredviđenih kašnjenja ili drugih potreba.
- 7 U hitnim slučajevima, ukoliko prevoz traje duže od dva časa, moraju se obezbijediti uslovi za usmrćivanje životinja u skladu sa odredbama propisanim članom 25 ove konvencije. Za te potrebe, mora se obezbijediti sredstvo za usmrćivanje koje odgovara datoj vrsti životinja.

Član 30 – Posebne odredbe za avio prevoz

- 1 Nijedna životinja se ne smije prevoziti u uslovima u kojima se kvalitet vazduha, temperatura i pritisak ne mogu održavati u odgovarajućim rasponima tokom trajanja cijelog putovanja.
- 2 Kapetan mora biti obaviješten o vrsti, lokaciji i broju svih živih životinja na letjelici, kao i o svim neophodnim aktivnostima. Za životinje smještene u pristupačne odjeljke za teret, kapetan mora biti obaviješten o svakoj nepravilnosti koja se odnosi na životinje u najkraćem mogućem roku.
- 3 Životinje se utovaraju u letjelicu što je moguće bliže planiranoj satnici polijetanja.
- 4 Ljekovi se koriste samo u slučaju da postoji poseban problem i mora ih dati veterinar ili drugo kompetentno lice koje je obučeno za njihovu upotrebu. Kapetan mora u najkraćem mogućem roku biti informisan o svim lijekovima datim tokom leta.
- 5 U hitnim slučajevima i u situacijama kada pratilac ima pristup životinjama, u skladu sa članom 25 ove konvencije, mora biti dostupno sredstvo za sedaciju i/ili eutanaziju pogodno za datu vrstu, i koristi se isključivo u dogovoru sa kapetanom.
- 6 Pratilac mora biti obaviješten o procedurama komunikacije tokom leta prije poletanja i biti u mogućnosti da uspješno komunicira sa letačkim osobljem.

Multilateralne konsultacije

Član 31 – Multilateralne konsultacije

- 1 Potpisnice će, pet godina od stupanja na snagu ove konvencije i svakih pet godina nakon toga, ili češće ukoliko većina potpisnica tako zatraži, održavati multilateralne konsultacije u okviru Savjeta Evrope.
- 2 Ove konsultacije se održavaju na sastancima koje saziva generalni sekretar Savjeta Evrope.
- 3 Svaka potpisnica ima pravo da imenuje jednog ili više predstavnika za učešće u ovim konsultacijama. Potpisnice dostavljaju ime(na) svojih/svojem predstavnika generalnom sekretaru Savjeta Evrope najmanje mjesec dana prije svakog sastanka. Svaka potpisnica ima pravo glasa. Svaka država potpisnica konvencije ima pravo na jedan glas.

- 4 U okviru svoje nadležnosti, Evropska zajednica, nakon pristupanja ovoj konvenciji, koristi svoje pravo glasa brojem glasova jednakim broju svojih država članica koje su potpisnice ove konvencije; Evropska zajednica ne može koristiti svoje pravo glasa u slučajevima kada države članice koriste svoje pravo, i obratno.
- 5 Potpisnice mogu da zatraže savjet stručnjaka. Mogu, na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev dotičnog tijela, pozvati bilo koje međunarodno ili domaće, vladino ili nevladino tijelo tehnički kvalifikovano u oblasti obuhvaćenoj ovom konvencijom koje predstavlja u svojstvu posmatrača u jednoj ili dijelu jedne od konsultacija. Odluka o pozivanju takvih stručnjaka ili tijela donosi se dvotrećinskom većinom glasova.
- 6 Nakon svake konsultacije, potpisnice dotavljaju Komitetu ministara Savjeta Evrope izvještaj o konsultacijama i funkcionisanju konvencije.
- 7 U skladu sa odredbama ove konvencije, potpisnice izrađuju poslovnik o radu za konsultacije.

Član 32 – Funkcije multilateralnih konsultacija

U okviru multilateralnih konsultacija, potpisnice su odgovorne za sljedeću primjenu konvencije. One naročito mogu da:

- a izrade tehnički protokol uz ovu konvenciju u skladu sa odredbama člana 34;
- b predlože sve neophodne izmjene ove konvencije i razmatraju izmjene koje se predlože u skladu sa odredbama člana 35;
- c razmatraju, na zahtjev jedne ili više potpisnica, pitanja koja se odnose na tumačenje ove konvencije;
- d daju preporuke Komitetu ministara koje se odnose na države koje se pozivaju za pristupanje ovoj konvenciji.

Tehnički protokoli

Član 33 – Predmet

Potpisnice usvajaju tehničke protokole uz ovu konvenciju koji se odnose na dodijeljeni prostor (član 17) i vodu, hranu i odmor (član 20). Mogu usvojiti i druge tehničke protokole sa ciljem utvrđivanja stručnih normi za implementaciju odredbi sadržanih u ovoj konvenciji.

Član 34 – Usvajanje i stupanje na snagu

- 1 Tehnički protokol usvaja se dvotrećinskom većinom glasova i potom dostavlja Komitetu ministara na saglasnost. Nakon saglasnosti, taj tekst se dostavlja potpisnicama na prihvatanje.
- 2 Tehnički protokol stupa na snagu, za potpisnice koje su ga prihvatile, prvog dana mjeseca nakon isteka perioda od mjesec dana nakon dana na koji su tri potpisnice, uključujući i najmanje dvije države članice Savjeta Evrope, obavijestile generalnog sekretara da su ga prihvatile. Za potpisnice koje ga naknadno prihvate, protokol stupa na snagu na prvi dan mjeseca nakon isteka perioda od mjesec dana od datuma na koji je ta potpisnica obavijestila generalnog sekretara o njegovom prihvatanju.

- 3 Za potrebe izrade tehničkih protokola, potpisnice prate napredak ostvaren u naučnim istraživanjima i novim metodama prevoza životinja.

Član 35 – Izmjene

- 1 Svaka izmjena tehničkog protokola uz ovu Konvenciju, koju predloži neka potpisnica ili Komitet ministara, dostavlja se generalnom sekretaru Savjeta Evrope koji ga potom dostavlja državama članicama Savjeta Evrope, Evropskoj zajednici i svim drugim državama koje nijesu članice, a koje su pristupile ili su pozvane da pristupe ovoj konvenciji u skladu sa odredbama člana 38.
- 2 Svaka izmjena predložena u skladu sa odredbama prethodnog stava razmatra se u roku ne kraćem od šest mjeseci od dana na koji je generalni sekretar dostavio na multilateralne konsultacije, gdje se usvaja dvotrećinskom većinom potpisnica. Usvojeni tekst dostavlja se potpisnicama.
- 3 Na prvi dan mjeseca nakon isteka perioda od osamnaest mjeseci od dana usvajanja na multilateralnim konsultacijama, osim u slučaju da je više od jedne trećine potpisnica dostavilo prigovor, svaka izmjena stupa na snagu za one potpisnice koje nijesu uložile prigovor.

Rješavanje sporova

Član 36 – Rješavanje sporova

- 1 U slučaju da dođe do spora u vezi s tumačenjem ili primjenom odredbi ove konvencije, nadležni organi potpisnica će se međusobno konsultovati. Svaka od potpisnica dostavlja nazive i adrese svojih nadležnih organa generalnom sekretaru Savjeta Evrope.
- 2 Ukoliko nije bilo moguće riješiti spor ovim putem, on će se, na zahtjev jedne ili druge strane u sporu, iznijeti na arbitražu. Svaka strana imenuje po jednog arbitra, a dva tako izabrana arbitra imenuju jednog sudiju. Ukoliko jedna od dvije strane u sporu ne imenuje svojeg arbitra u roku od tri meseca od dostavljanja zahtjeva za arbitražu, tog arbitra će imenovati, na zahtjev druge strane u sporu, predsjednik Evropskog suda za ljudska prava. Ukoliko je predsjednik državljanin jedne od strana u sporu, tu dužnost preuzima potpredsjednik Suda ili, ukoliko bi i on bio državljanin jedne od strana u sporu, najstariji od sudija u Sudu koji nije državljanin jedne od strana u sporu. Isti postupak se sprovodi u slučaju da se arbitri ne mogu da dogovoriti o izboru sudije.

U slučaju spora između dvije potpisnice od kojih je jedna država Evropske zajednice a druga je potpisnica, druga potpisnica zahtjev za arbitražu dostavlja državi članici i Zajednici, koji će je zajedno obavijestiti, u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva, da li će država članica ili Zajednica, ili država članica i Zajednica zajedno biti strana u sporu. Ukoliko u datom roku ne stigne takvo obavještenje, država članica i Zajednica se smatraju jednom istom stranom u sporu za potrebe primjene odredbi kojima se reguliše uspostavljanje i postupci arbitražnog suda. Isti postupak se primjenjuje u slučaju da se država članica i Zajednica predstave zajedno kao strana u sporu.
- 3 Sud sam utvrđuje način vođenja postupka. Odluke suda donose se većinom glasova. Odluka suda, koja se zasniva na ovoj konvenciji, je konačna.

- 4 Postupak za rješavanje sporova ne primjenjuje se na sporove koji se odnose na pitanja iz okvira nadležnosti Evropske zajednice ili definisanje te nadležnosti između potpisnica koje su članice Evropske zajednice ili između njih i Zajednice.

Završne klauzule

Član 37 – Potpisivanje, ratifikacija, prihvatanje, odobravanje

- 1 Ova konvencija otvorena je za potpisivanje državama članicama Savjeta Evrope i Evropske zajednice. Ona se ratifikuje, prihvata ili odobrava. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja se deponuju kod generalnog sekretara Savjeta Evrope.
- 2 Nijedna potpisnica Evropske konvencije o zaštiti životinja tokom međunarodnog prevoza, otvorene za potpisivanje u Parizu 13. decembra 1968. godine, ne može deponovati svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja osim ako se nije odrekla spomenute konvencije ili se istovremeno odriče.
- 3 Ova konvencija stupa na snagu šest mjeseci nakon datuma na koji četiri države izraze svoju saglasnost da se obavežu ovom konvencijom u skladu sa odredbama prethodnih stavova.
- 4 Kad god, prilikom primjene prethodna dva stava, odricanje od konvencije od 13. decembra 1968. godine ne stupa na snagu istovremeno sa stupanjem na snagu ove konvencije, potpisnica ili Evropska zajednica mogu, prilikom deponovanja instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja, izjaviti da nastavljaju da primjenjuju konvenciju od 13. decembra 1968. godine do stupanja na snagu ove konvencije.
- 5 Za sve potpisnice ili Evropsku zajednicu koja naknadno izrazi svoju saglasnost da se obaveže, ova konvencija stupa na snagu šest mjeseci nakon dana deponovanja njenog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja.

Član 38 – Pristupanje država koje nisu države članice

- 1 Nakon stupanja na snagu ove konvencije, Komitet ministara Savjeta Evrope mogu da pozovu svaku državu koja nije članica Savjeta da pristupi ovoj konvenciji većinskom odlukom predviđenom članom 20.d Statuta Savjeta Evrope i jednoglasnom odlukom predstavnika potpisnica koje imaju pravo da učestvuju u radu Komiteta.
- 2 Za svaku državu koja pristupa, ova Konvencija stupa na snagu šest mjeseci nakon dana deponovanja instrumenta pristupanja kod generalnog sekretara Savjeta Evrope.

Član 39 – Teritorijalna klauzula

- 1 Svaka država ili Evropska zajednica može, u trenutku potpisivanja ili u trenutku deponovanja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja, da navede teritoriju ili teritorije na kojima će se primjenjivati ova konvencija.
- 2 Svaka država ili Evropska zajednica može u svakom trenutku nakon toga, proširiti primjenu ove konvencije, izjavom upućenom generalnom sekretaru Savjeta Evrope, na bilo koju drugu teritoriju navedenu u izjavi. Za tu teritoriju ova konvencija stupa na snagu šest mjeseci od dana dostavljanja takve izjave generalnom sekretaru.

- 3 Svaka izjava sačinjena na osnovu dva prethodna stava može se povući, za svaku od teritorija navedenih u toj izjavi, obavještenjem upućenim generalnom sekretaru. Povlačenje stupa na snagu šest mjeseci od dana na koji generalni sekretar primi takvo obavještenje.

Član 40 – Odricanje

- 1 Svaka potpisnica može u svakom trenutku da se odrekne ove Konvencije upućivanjem obavještenja generalnom sekretaru Savjeta Evrope.
- 2 Ovakvo odricanje stupa na snagu šest mjeseci od dana na koji generalni sekretar primi to obavještenje.

Član 41 – Obavještenja

Generalni sekretar Savjeta Evrope obavještava države članice Savjeta Evrope, Evropsku zajednicu i svaku državu koja je pristupila ili je pozvana da pristupi ovoj konvenciji o:

- a svakom potpisivanju;
- b svakom deponovanju instrumenta ratifikacije, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja;
- c svakom datumu stupanja na snagu ove konvencije u skladu sa članovima 37 i 38;
- d svakom drugom aktu, obavještenju ili informaciji koja se odnosi na ovu Konvenciju.

U potvrdu čega su dolje potpisani, valjano opunomoćeni u tu svrhu, potpisali ovu konvenciju.

Sačinjeno u Kišinjevu, dana 6. novembra 2003. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u samo jednom primjerku koji će biti deponovan u arhiv Savjeta Evrope. Generalni sekretar Savjeta Evrope dostavlja ovjeren prepis ove konvencije svakoj od država Savjeta Evrope, Evropskoj zajednici i svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj konvenciji.

Član 3

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove veterine.

Član 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

Broj: 12-2/17-1/4

EPA 129 XXVI

Podgorica, 27. april 2017. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.